

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 5 Φεβρουάριου 2009

Αριθ. Πρωτ. 492

Αρ. Εγκ. 1/ 2009

Προς
Τους Διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Εφετών
και δι' αυτών προς
τους Διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών του Κράτους

Υπέπεσε στην αντίληψή μας ότι προανακριτικοί υπάλληλοι κατά την ενέργεια προκαταρκτικής εξετάσεως διστάζουν να προβούν σε έρευνες και κατασχέσεις, μολονότι με την ενέργεια των ανακριτικών αυτών πράξεων, θα ήταν δυνατόν να επιβεβαιωθεί η τέλεση εγκληματικών πράξεων, ενώ εξάλλου, με έρεισμα την υπ' αριθμ. πρωτ. 1559/23-11-2004 εγκύκλιο της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών δεν αποστέλλουν αιτήματα δικαστικής συνδρομής, η ικανοποίηση των οποίων είναι αναγκαία για την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής εξετάσεως. Ενόψει τούτων επιθυμούμε να θέσουμε υπόψη σας τα ακόλουθα σε σχέση προς τα ανωτέρω ζητήματα:

A.I. Με τη διάταξη του άρθρου 31 παρ. 1 και 2 του Κ. Ποιν. Δικ., όπως η παρ. 2 αντικ. με τα άρθρα 2 παρ. 1 του Ν. 3160/2003 και 5 Ν. 3346/2005, ορίζονται, μεταξύ των άλλων, και τα ακόλουθα:

παρ. 1: «Ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών έχει δικαίωμα να ενεργεί
α) προκαταρκτική εξέταση για να κρίνει αν υπάρχει περίπτωση
ποινικής δίωξης, β) προανάκριση για να βεβαιωθεί αξιόποινη πράξη
...», παρ. 2 «Η προκαταρκτική εξέταση ενεργείται σύμφωνα με τα
άρθρα 240 και 241. Αν αυτή γίνεται ύστερα από μήνυση ή έγκληση
κατά προσώπου ή αν κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης
αποδίδεται σε ορισμένο πρόσωπο η τέλεση αξιόποινης πράξης το
πρόσωπο αυτό καλείται πριν από σαράντα οκτώ ώρες για παροχή
εξηγήσεων και εξετάζεται ανωμοτί.

Έχει δικαίωμα να παρίσταται με συνήγορο, να αρνηθεί εν όλω
ή εν μέρει την παροχή εξηγήσεων και να λάβει προθεσμία μέχρι
σαράντα οκτώ ώρες για την παροχή τους, η οποία μπορεί να
παραταθεί από εκείνον που ενεργεί την προκαταρκτική εξέταση.

Επίσης έχει δικαίωμα να ζητήσει να του χορηγηθούν αντίγραφα
της δικογραφίας, να προτείνει μάρτυρες προς εξέταση και να
προσαγάγει άλλα αποδεικτικά μέσα προς αντίκρουση των
καταγγελλομένων σε βάρος του.

Τα ως άνω δικαιώματα μπορεί να ασκήσει είτε αυτοπροσώπως
είτε από συνήγορο που διορίζεται κατά το άρθρο 96 παρ. 2, εκτός
εάν θεωρείται αναγκαία η αυτοπρόσωπη εμφάνιση του, κατά την
κρίση εκείνου που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση.

Αυτός που ενεργεί την προκαταρκτική εξέταση υποχρεούται να
ενημερώσει προηγουμένως τον εξεταζόμενο για τα παραπάνω

δικαιώματά του. Οι διατάξεις του άρθρου 273 παρ. 1 περιπτώσεις γ, δ και ε εφαρμόζονται αναλόγως.

Προηγούμενη έγγραφη εξέταση του προσώπου αυτού που έγινε ενόρκως ή χωρίς τη δυνατότητα παράστασης με συνήγορο, δεν μπορεί να αποτελέσει μέρος της δικογραφίας, αλλά παραμένει στο αρχείο της Εισαγγελίας.

Εφ' όσον ο μηνυόμενος ή εγκαλούμενος ή εκείνος κατά του οποίου στρέφονται οι υποψίες κλητεύθηκε νόμιμα και δεν εμφανίσθηκε, η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται και χωρίς την εξέτασή του».

Η παράγραφος 2 του άρθρου 31 Κ. Ποιν. Δ., πριν από την αντικατάσταση της με τους Ν. 3160/2003 και Ν. 3346/2005, είχε ως ακολούθως: «Η προκαταρκτική εξέταση ενεργείται συμφώνως προς τα άρθρα 240 και 241, η δε τυχόν ληφθείσα κατ' αυτήν έγγραφος εξέτασις του υπόπτου δεν δύναται να αποτελέσει μέρος της ποινικής δικογραφίας, αλλά παραμένει στο αρχείο της Εισαγγελίας».

Εξάλλου, με τη διάταξη του άρθρου 43 παρ. 1 του Κ. Ποιν. Δ., όπως αντικ. με το άρθρο 4 του Ν. 3160/2003, ορίζονται τα ακόλουθα: «Ο Εισαγγελέας όταν λάβει τη μήνυση ή την αναφορά κινεί την ποινική δίωξη παραγγέλλοντας προανάκριση ή ανάκριση ή εισάγοντας την υπόθεση με απ' ευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, όπου αυτό προβλέπεται. Σε κακουργήματα όμως ή πλημμελήματα αρμοδιότητας του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου κινεί

την ποινική δίωξη μόνον εφ' όσον έχουν ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή προανακριτικές πράξεις κατά την παρ. 2 του άρθρου 243 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη. Επίσης μπορεί να μην ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση, εφ' όσον έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη».

Τέλος, με τη διάταξη του άρθρου 244 Κ. Ποιν. Δ., όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 10 Ν. 3346/2005, ορίζονται, μεταξύ των άλλων, και τα ακόλουθα: «*Η προανάκριση δεν είναι αναγκαία για τα πταίσματα ή για τα πλημμελήματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πλημ/κείου καθώς και για τα πλημμελήματα που δικάζονται κατά την διαδικασία των αυτοφώρων..... Δεν είναι επίσης αναγκαία και για τα άλλα πλημμελήματα αν έγινε προκαταρκτική εξέταση (άρθρο 31 παρ. 1 α). Σε όλες τις περιπτώσεις ο Εισαγγελέας μπορεί αμέσως να καλέσει τον κατηγορούμενο απευθείας στο ακροατήριο ...*».

II. Από το περιεχόμενο των ανωτέρω διατάξεων προκύπτουν αβιάστως τα ακόλουθα:

1. Προανάκριση και προκαταρκτική εξέταση, από πλευράς τρόπου ενεργείας αλλά και σκοπού, συνισταμένου στην αναζήτηση της ουσιαστικής αλήθειας υπό την μορφή της υπάρξεως επαρκών ενδείξεων, ταυτίζονται απολύτως. Η μόνη διαφορά που εξακολουθεί να διατηρείται είναι ότι στην προανάκριση

υπάρχουν κατηγορούμενοι, ενώ στην προκαταρκτική εξέταση υπάρχουν «ύποπτοι», οι οποίοι όμως έχουν όλα τα δικαιώματα των κατηγορουμένων.

Τα ανωτέρω ενυπάρχουν στη βούληση του νομοθέτη του Ν. 3346/2005, όπως τούτο προκύπτει σαφώς και από την αιτιολογική έκθεση (βλ. αιτιολογική έκθεση σε σχέση ιδία προς τα άρθρα 5 και 10 του άνω νόμου, στην οποία διαλαμβάνονται τα ακόλουθα: «Με το άρθρο 5 επέρχεται τροποποίηση στη διαδικασία της προκαταρκτικής εξέτασης, ώστε αυτή να λειτουργήσει ουσιαστικά. Δίνονται στον ύποπτο τα πλήρη δικαιώματα του κατηγορουμένου ...» και «Με το άρθρο 10 επιδιώκεται η επιτάχυνση ακόμη περισσότερο της προδικασίας έτσι ώστε να αποφεύγεται η διεξαγωγή διπλής ανακριτικής έρευνας, ιδίως όταν έχει ενεργηθεί ήδη πλήρης έρευνα των καταγγελιών κατά την προκαταρκτική εξέταση»). Πέραν όμως τούτων, η πλήρης ταύτιση προανακρίσεως και προκαταρκτικής εξετάσεως αποτελεί την αναγκαία συνέπεια του γεγονότος ότι, μετά την ισχύ των ανωτέρω νόμων επί πλημμελημάτων αρμοδιότητας Τριμελούς Πλημμελειοδικείου και κακουργημάτων (εφ' όσον βεβαίως δεν έχει προηγηθεί αυτεπάγγελτη αστυνομική προανάκριση λόγω αυτοφώρου), είναι υποχρεωτική η ενέργεια προκαταρκτικής εξετάσεως πριν από την άσκηση της ποινικής δίωξης.

2. Δεν δύναται πλέον να υπάρξει και η ελάχιστη αμφιβολία περί του ότι η προκαταρκτική εξέταση έχει δικαιοδοτικό και όχι

διοικητικό χαρακτήρα και αποτελεί στάδιο της ποινικής διαδικασίας. Αυτό δε ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι και η προ της ισχύος των νόμων 3160/2003 και 3346/2005 υποστηριζόμενη και μη κρατούσα βεβαίως άποψη, σύμφωνα με την οποία η προκαταρκτική εξέταση είχε διοικητικό χαρακτήρα, **δεν ήταν ορθή** (βλ. Κ. Σταμάτη, *Η Προκαταρκτική εξέταση στην ποινική διαδικασία και οι αρχές της νομιμότητας και σκοπιμότητας*, σελ. ίδια 44-44 και 188-189, Γρηγόρη Καλφάλη, *Η κατάσχεση και η άρση αυτής κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασεως*, Αρμενόπουλος (1986), σελ. 197 επ. και αυτόθι παραπομπές, Ν. Ανδρουλάκη, *Θεμελιώδεις έννοιες της Ποινικής Δίκης*, εκδ. Β΄, σελ. 230, σημ. 3).

3. Για την κίνηση της ποινικής διώξεως, μετά την κατά τα άνω επελθούσα νομοθετική μεταβολή, απαιτείται, ως προϋπόθεση, η **ύπαρξη επαρκών ενδείξεων**, ενώ με το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς ήταν αρκετή η απλή πιθανολόγηση. Όπως είναι προφανές, με τη ρύθμιση αυτή **δεν λαμβάνει χώραν χαλάρωση της ισχύουσας αρχής της νομιμότητας υπέρ της αρχής της σκοπιμότητας**, όπως υποστηρίζεται (Πολυχρόνη Τσιρίδη, *Ο νέος νόμος για την επιτάχυνση της ποινικής δίκης*, σελ. 49 επ.). **Εξακολουθεί να ισχύει η αρχή της νομιμότητας. Απλώς, θεσπίστηκε ρητώς ποσοτική διαφορά των στοιχείων που απαιτούνται για την άσκηση της ποινικής διώξεως**, (απαιτείται η συνδρομή «επαρκών» ενδείξεων και επομένως περισσότερων των

αμυδρών ή ελαχίστων ενδείξεων), τα οποία θα αναζητούνται με την υποχρεωτικώς παραγγελομένη πλέον ενέργεια προκαταρκτικής εξέτασεως επί εγκλημάτων αρμοδιότητας Τριμελούς Πλημμελειοδικείου και κακουργημάτων. Τούτο, ήτοι η ύπαρξη επαρκών ενδείξεων ως προϋπόθεση για την άσκηση της ποινικής διώξεως, θεσπίσθηκε με σκοπό την προστασία της προσωπικότητας των πολιτών από το διασυρμό λόγω ασκήσεως κατ' αυτών ποινικών διώξεων, οι οποίες, είναι βέβαιο, ότι θα κατέληγαν στην έκδοση απαλλακτικών βουλευμάτων.

Λέγομε δε θεσπίστηκε «ρητώς» διότι η δυνατότητα αυτή υπήρχε και υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς, το οποίο επέτρεπε αλλά και επέβαλε στον Εισαγγελέα να απορρίπτει μια έγκληση ή να θέτει στο αρχείο μια μήνυση, όταν αυτή ήταν κατ' ουσίαν προφανώς ψευδής. Το τελευταίο όμως ελάμβανε χώραν εφ' όσον δεν υφίσταντο έστω και αμυδρές ή ελάχιστες ενδείξεις, όπως ακριβώς συμβαίνει υπό το ισχύον νομοθετικό καθεστώς.

4. Η προκαταρκτική εξέταση ενεργείται με τη διαδικασία της προανακρίσεως, αφού γίνεται ρητή παραπομπή στα άρθρα 240 και 241 Κ. Ποιν. Δ. Αυτό σημαίνει ότι για να καταλήξει η εισαγγελική αρχή στο πόρισμα, αν πρέπει να προβεί στην άσκηση της ποινικής διώξεως ή όχι, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που θέτουν τα άρθρα 43 και 47 του Κ. Ποιν. Δ., θα ενεργήσει την προκαταρκτική εξέταση με όλα τα αποδεικτικά μέσα του άρθρου 178 Κ. Ποιν. Δ. και με τη

διαδικασία γενικά της προανακρίσεως, εντεύθεν δε και τις ανακριτικές πράξεις που προβλέπονται από τον Κ. Ποιν. Δ. (άρθρα 251 επ.), με εξαίρεση εκείνες που δεν συμβιβάζονται με τη φύση της προκαταρκτικής εξετάσεως, όπως π.χ. απολογία του κατηγορουμένου, έκδοση εντάλματος σύλληψης κλπ.

Υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς είχε υποστηριχθεί, κυρίως από τους δεχόμενους το διοικητικό χαρακτήρα της προκαταρκτικής εξετάσεως, ότι, κατ' αυτήν (προκαταρκτική εξέταση), δεν μπορεί να ενεργηθεί η ανακριτική πράξη της κατασχέσεως και εντεύθεν της χρονικά προηγούμενης αυτής έρευνας (άρθρα 260 επ. και 253 επ. Κ. Ποιν. Δ.), επειδή αποτελεί προωθημένη ανακριτική ενέργεια, μη συμβιβαζόμενη με τη φύση της προκαταρκτικής εξετάσεως (βλ. ιδία Γρηγ. Καλφάλη, ενθ. ανωτέρω, σελ. 197 επ.).

Τη θέση αυτή ακολούθησε και ο Άρειος Πάγος με την υπ' αριθμ. 1328/2003 απόφασή του, εκδοθείσα με βάση το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς.

Ανεξαρτήτως, όμως, του γεγονότος ότι η ορθότητα της ανωτέρω θέσεως και υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς είναι αμφίβολη, δεν είναι δυνατόν πλέον να γίνει αποδεκτή υπό το διαμορφωθέν με τους ρηθέντες νόμους 3160/2003 και 3346/2005 νομοθετικό καθεστώς.

Τούτο δε και δια τους ακολούθους, εκτός των ως άνω εκτεθέντων, ειδικότερους λόγους.

α. Σκοπός της προκαταρκτικής εξετάσεως δεν είναι πλέον η ανεύρεση κάποιων στοιχείων, με τα οποία να πιθανολογείται, έστω και ελάχιστα, η τέλεση ενός αδικήματος, αλλά η συλλογή στοιχείων με τα οποία θα συγκροτείται η έννοια των επαρκών ενδείξεων, που αποτελούν την προϋπόθεση για την άσκηση της ποινικής διώξεως. Εάν για την επίτευξη του σκοπού αυτού δεν ήταν δυνατή η προσφυγή, αφ' ενός σε όλα τα κατά το άρθρο 178 Κ. Ποιν. Δ. αποδεικτικά μέσα και αφ' ετέρου σε όλες τις από τον Κ. Ποιν. Δ. προβλεπόμενες ανακριτικές πράξεις, εκτός εκείνων που δεν συμβιβάζονται με τη φύση της προκαταρκτικής εξετάσεως και το στάδιο της ποινικής διαδικασίας που αυτή λαμβάνει χώραν, πως θα ήταν δυνατόν να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός;

β. Όπως ελέχθη, μετά την επελθούσα νομοθετική μεταβολή κατά τα έτη 2003 και 2005, στην προκαταρκτική εξέταση υπάρχει ύποπτος ο οποίος καλείται και δίδει εξηγήσεις, έχει όλα τα δικαιώματα του κατηγορουμένου (παρίσταται με συνήγορο, λαμβάνει προθεσμία για να δώσει εξηγήσεις, λαμβάνει αντίγραφα όλων των εγγράφων της δικογραφίας κλπ.) και οι διδόμενες εξηγήσεις αποτελούν πλέον αποδεικτικό στοιχείο που λαμβάνεται υπ' όψιν από τα αρμόδια κάθε φορά δικαστικά όργανα.

Έτσι, το επιχείρημα ότι η ανακριτική πράξη της έρευνας και κατασχέσεως δεν ήταν επιτρεπτή κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξετάσεως, επειδή αποτελούσε «επώδυνη

παρέμβαση στην ιδιωτική (οικονομική σφαίρα) του ατόμου», το οποίο είναι αμφίβολο εάν είχε την ιδιότητα του κατηγορούμενου και συνεπώς δεν είχε τα δικαιώματα του (Γρηγ. Καλφάλη, ενθ' ανωτέρω), **δεν μπορεί πλέον να εύρει έδαφος εφαρμογής**. Άλλωστε, η κλήση του υπόπτου για παροχή εξηγήσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί ολιγότερο επαχθής από την ανακριτική πράξη της έρευνας και κατάσχεσης. Αυτά δε ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι με βάση την κρατούσα άποψη, σύμφωνα με την οποία και η προκαταρκτική εξέταση έχει δικαιοδοτικό χαρακτήρα και αποτελεί μέρος της ποινικής διαδικασίας, το ανωτέρω επιχείρημα δεν έχει θέση.

γ. Ενόψει του ότι, μετά το Ν. 3346/2005, ο ύποπτος έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει γνώση όλων των στοιχείων της δικογραφίας, **σ' ένα πρώιμο μάλιστα στάδιο**, και εντεύθεν τη δυνατότητα να αντικρούει τις σε βάρος του κατηγορίες, πριν καν αυτές «γεννηθούν» και μορφοποιηθούν, **θα ήταν αντίθετο προς την αρχή της αναζήτησης της ουσιαστικής αληθείας να μη δύναται ο προανακριτικός υπάλληλος να κάνει χρήση όλων των αποδεικτικών μέσων και όλων των ανακριτικών πράξεων** (εκτός φυσικά εκείνων που δεν συμβιβάζονται με τη φύση της προκαταρκτικής εξετάσεως), προκειμένου να δυνηθεί **να συλλέξει όλα τα στοιχεία που θα τον οδηγήσουν σε ασφαλή κρίση για την τέλεση ή μη τέλεση ενός εγκλήματος υπό την μορφή φυσικά των επαρκών ενδείξεων**. Αληθώς, χωρίς τη δυνατότητα έρευνας των

υποθέσεων με πληρότητα, οι δικογραφίες θα οδηγούνται με μαθηματική ακρίβεια στο αρχείο.

δ. Οι ανακριτικές πράξεις της έρευνας και κατάσχεσης είναι εκείνες που κατά κανόνα οδηγούν, με τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων και ίδια πειστηρίων, στην επιβεβαίωση τελέσεως εγκληματικών πράξεων από συγκεκριμένους δράστες. Εάν υφίστατο κώλυμα ενεργείας αυτών των ανακριτικών πράξεων από τον προανακριτικό υπάλληλο κατά την προκαταρκτική εξέταση, η προσπάθειά του για την εξιχνίαση ενός εγκλήματος, λόγω της χωλότητας ως προς την ανωτέρω δυνατότητα, θα παρέμενε κατά κανόνα ατελέσφορη.

Β. Με τη διάταξη του άρθρου 243 παρ. 2 Κ. Ποιν. Δ. ορίζεται, μεταξύ των άλλων, ότι *«αν από την καθυστέρηση απειλείται άμεσος κίνδυνος ή αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα όλοι οι κατά τα άρθρα 33 και 34 ανακριτικοί υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να επιχειρούν όλες τις προανακριτικές πράξεις που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθεί η πράξη και να ανακαλυφθεί ο δράστης, έστω και χωρίς προηγούμενη παραγγελία του Εισαγγελέα»*. Περαιτέρω, με τη διάταξη του άρθρου 31 παρ. 1 ορίζεται ότι ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών έχει δικαίωμα να ενεργεί α) προκαταρκτική εξέταση για να κρίνει εάν υπάρχει περίπτωση ποινικής διώξεως και β) προανάκριση για να βεβαιωθεί αξιόποινη πράξη. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 35 Κ. Ποιν. Δ., δικαίωμα να

ενεργούν προκαταρκτική εξέταση έχουν ο Εισαγγελέας Εφετών και ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου. Εξάλλου, οι ανακριτικές πράξεις των ερευνών και κατασχέσεων ενεργούνται κυρίως επί αυτοφώρων εγκλημάτων, προκειμένου να ανευρεθούν τα αποδεικτικά στοιχεία (πειστήρια), από τα οποία θα βεβαιούται η τέλεση αυτών. Πέραν τούτου, ενεργούνται από τον ανακριτικό υπάλληλο, όταν υπάρχουν πληροφορίες, ότι με την έρευνα που πρόκειται να ενεργηθεί σε ορισμένο χώρο, θα ανευρεθούν πειστήρια τελέσεως μη αυτοφώρων εγκλημάτων, ως προς τα οποία υπάρχει άμεσος κίνδυνος εξαλείψεως και εξαφανίσεως.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση είναι προφανές ότι η παρέμβαση του προανακριτικού υπαλλήλου θα πρέπει να είναι άμεση, αφού, σε αντίθετη περίπτωση, θα υπάρχει κίνδυνος ανά πάσα στιγμή εξαφανίσεως των πειστηρίων.

Με βάση τ' ανωτέρω καθίσταται πρόδηλο ότι κατά κανόνα οι έρευνες και οι κατασχέσεις έχουν επείγοντα χαρακτήρα και συνεπώς, εφ' όσον και κατά τη διάρκεια προκαταρκτικής εξετάσεως υπάρξει πληροφορία περί δυνατότητας ανευρέσεως πειστηρίων τελέσεως ενός εγκλήματος, τα οποία θα είναι δυνατόν να εξαφανισθούν, δικαιούται ο ανακριτικός υπάλληλος, μεταξύ των οποίων και ο Εισαγγελέας, να προβαίνει σε έρευνα για την ανεύρεση των πειστηρίων, τα οποία εν συνεχεία θα κατάσχει.

Γ. Όπως είναι γνωστό, δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων ζητείται ή παρέχεται από τη χώρα μας είτε με βάση την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του 1959 είτε με βάση διμερείς συμβάσεις είτε με βάση την αρχή της αμοιβαιότητας. Σ' όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις προϋπόθεση του αιτήματος δικαστικής συνδρομής είναι η τέλεση εγκλήματος για το οποίο επιτρέπεται η έκδοση (άρθρο 5 εδ. β της Σύμβασης του 1959). Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως περί Εκδόσεως της 13-12-1957, που κυρώθηκε με το Ν. 4165/1961, *«η έκδοση ενεργείται για πράξεις κολάσιμες από τους νόμους του αιτούντος Μέρους και του Μέρους από το οποίο ζητείται η έκδοση, οι οποίες τιμωρούνται με ποινή στερητική της ελευθερίας ανωτάτου ορίου τουλάχιστον ενός έτους ή αυστηρότερη ποινή»*, ενώ κατά τη διάταξη του άρθρου 437 Κ. Ποιν. Δ., η οποία εφαρμόζεται όταν δεν υπάρχει σύμβαση, το προβλεπόμενο ελάχιστο ανώτατο όριο ποινής είναι δύο (2) έτη. Όταν οι ελληνικές δικαστικές αρχές ζητούν από τις αρμόδιες αλλοδαπές αρχές τη διενέργεια ανακριτικών πράξεων (εξέταση μαρτύρων και κατηγορουμένων ή υπόπτων, ενέργεια αυτοψίας ή πραγματογνωμοσύνης, έρευνα και κατάσχεση πειστηρίων), εφαρμόζονται, κατ' αρχάς, οι σχετικές διατάξεις των διεθνών συμβάσεων που υπερισχύουν, σύμφωνα με κατά το άρθρο 28 του Συντάγματος, των εσωτερικών νόμων, ή της κατά περίπτωση διμερούς συμβάσεως και, εφ' όσον δεν υφίσταται διμερής σύμβαση ή

η χώρα προς την οποία απευθύνεται η αίτηση δεν έχει κυρώσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαστικής Συνδρομής, η διάταξη του άρθρου 457 του Κ. Ποιν. Δ. Ούτε από τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως του 1959 ούτε από τη διάταξη του άρθρου 457 Κ. Ποιν. Δ. προκύπτει ότι η άσκηση ποινικής διώξεως αποτελεί προϋπόθεση για τη διαβίβαση αιτήματος δικαστικής συνδρομής. Εκ τούτων, παρέπεται ότι αίτημα δικαστικής συνδρομής μπορεί να διαβιβασθεί και όταν ενεργείται προκαταρκτική εξέταση. Το τελευταίο ισχύει πολύ περισσότερο μετά την ισχύ του Ν. 3346/2005 και την δι' αυτού πλήρη εξομοίωση της προκαταρκτικής εξέτασης με την προανάκριση, όπως ήδη εκτέθηκε σε άλλη θέση. Άλλως τε μετά την ισχύ του Ν 3346/2005 η προκαταρκτική εξέταση κατατείνει στη διερεύνηση τελέσεως ή μη συγκεκριμένης ή συγκεκριμένων εγκληματικών πράξεων για τις οποίες ο ύποπτος θα κληθεί να παράσχει εξηγήσεις.

Δ. Άπαντα τα μέχρι τούδε εκτεθέντα οδηγούν στα ακόλουθα συμπεράσματα:

1. Μετά την ισχύ του Ν. 3346/2005 κατά την ενέργεια της προκαταρκτικής εξετάσεως είναι επιτρεπτή πλέον η χρήση όλων των αποδεικτικών μέσων και η ενέργεια όλων των ανακριτικών πράξεων, εκτός από εκείνες που δεν συμβιβάζονται με τη φύση της προκαταρκτικής εξετάσεως, όπως π.χ. απολογία του κατηγορουμένου.

2. Μεταξύ των ανακριτικών πράξεων, που η ενέργεια τους είναι επιτρεπτή κατά τη διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασεως, περιλαμβάνονται αναμφιβόλως οι έρευνες και κατασχέσεις και

3. Κατά την ενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασεως είναι επιτρεπτή και σύννομη η διαβίβαση αιτημάτων δικαστικής συνδρομής.

Ε. Οι κ.κ. Διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Εφετών και Πρωτοδικών του Κράτους παρακαλούνται να ανακοινώσουν σε όλους τους εισαγγελικούς λειτουργούς των υπηρεσιών που διευθύνουν την παρούσα εγκύκλιο μας, με την οποία, όπως είναι αυτονόητο, καταργείται οποιαδήποτε άλλη προγενέστερη για τα ίδια θέματα, όπως ίδια η υπ' αριθμ. πρωτ. 1559/23-11-2004 της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών.

Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Γεώργιος Σανιδάς

Κοινοποίηση:

1. κ. Υπουργό Δικαιοσύνης,
2. κ. Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Επιθεώρησης Δικαστηρίων.

ΜΕ/